

ERDELYI MAGYARÁG

Felolvas szerkesztő
Kádár Pál

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piata Mihai Viteazului 4.

Ára 1 lej

V. év, 7. sz.

1936 február 27.

Csütörtök

Elmarad a francia-szovjet egyezmény parlamenti jóváhagyása?

**A Sarraut-kormány nem hajlandó kockára tenni sorsát
az egyezményért. - Göring ellen - szerződést akar kötni
a lengyel fővárosban**

Páris, február 25.

A Le Jour című lap szerint a francia kormány bepolitikai szempontokból elhatározta, hogy a francia-szovjet egyezmény vitájánál nem veti fel a bizalmi kérdést. Az egyezmény ügyét Sarraut miniszterelnök és Flandin külügyminiszter védik a parlamentben, de a kormány sorsát nem kockáztatja az egyezmény ratifikálásához.

A hír óriási feltűnést keltett, mert ebből arra következtetnek, hogy a Sarraut-kormány esetleg elejti az egyezmény ratifikálásának tervét az ellentétes külföldi diplomáciai tárgyalások miatt. A párisi szovjetkövet nagy elégedetlenséggel figyeli az eseményeket és szemrehányást tett Flandinnek, hogy nem veti latba teljes tekintélyét az egyezménynek a parlamentben történő jóváhagyása végett.

Páris, február 25.

Göring porosz miniszterelnök varsói tanácskozásairól az „Information” című párisi lap azt írja, hogy a lengyel-rémet egyezmény megkötéséről tárgyaltak Varsóban. A cikk szerint szövetségről nincsen szó, mert Lengyelország és Németország már régén szerződéses viszonyban vannak, de ennek az új megállapodásnak kizárólagosan visszaütő ele van a francia-szovjet szerződésre. — A cikk szerint ezt az újabb egyezményt azonnal aláírják, amint a francia-szovjet szerződést, francia részről ratifikálják.

A francia kormány tegnap este minisztertanácsot tartott és megvitatta a parlamenti napirend sorát. Nagy feltűnést keltett a miniszteri jelentések során a francia hadügyminiszter jelentése. A hadügyminiszter a közelmúltban megtekintette az északi keleti határon tett erősitéseket. A jelentés szerint a hadügyminiszter meg van elégedve az erőditések munkálatainak előrehaladásával.

A minisztertanács után a francia Földközi tengeri bizottság ült megbeszélésre öszsze és a gyarmati kérdésekkel foglalkozott. Megállapította, hogy a három északafrikai francia gyarmat egymás és az anyaország közötti viszonyt még szorosabbra kell fűzni. Ennek az a jelentősége van, hogy Fran-

ciaország el akarja kerülni, hogy az észak-afrikai francia gyarmatokon is olyan zavargások törjenek ki, mint amilyenek az angol gyarmatokon történtek.

Budapest, február 25.

Hodza Milan cseh miniszterelnök, aki befejezte két napos belvárosi tanácskozását,

tegnap visszautazott Prágába. A cseh miniszterelnök vonatja kereszthelyre állt Budapesten is. Tegnap reggel 6 óra 10 perckor érkezett meg a vonat a budapesti pályaudvarra, ahol egy órát állott. A miniszterelnök a szalonkocsijában tartózkodott és nem nyilatkozott az útságiróknak.

A Népszövetség ülése és a lüszibén

Teljes a bizonytalanság az olaj- megtorlások alkalmazása körül

Nincs szó az olasz-francia egyezmény fe mondasáról

London, február 25.

Az angol alsóház tegnap esti ülésén több felszólalásra Eden lord szenzációt keltő beszédet mondott az olajzárlatokról és az európai háború veszedeleméről. Elsősorban az első interpellációra Eden lord azt a választ adta, hogy Olaszországot, — ha szükséges — a népszövetségi alapokmány 16. cikkének alapján szavazattöbbséggel ki lehet zárni a népszövetségből.

Azonban az olajmegtorlások rendszabálya elsősorban a népszövetségen kívül álló államokat érinti. Már pedig azokat az államokat, akik nem tagjai a népszövetségnek, nem lehet kényszeríteni egy népszövetségi határozat végrehajtására.

Kijelentette Eden, hogy Anglia hajszálnyira sem tért el az olajmegtorlások elvéétől, azonban szomorúan állapítja meg, hogy Európa ma ott áll, ahol 1914-ben állott.

Páris, február 25.

A lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a ténynek, hogy Cerutti párisi olasz nagykövet meglátogatta Flandin francia külügyminisztert. Bár hivatalos jelentést a tárgyalásokról nem adtak ki, mégis egészen bizonyos, hogy a két diplomata között a március 2-i genfi 18-as bizottság ülé-

séről folyt a szó. Cerutti tájékozódott, — hogy milyen lesz a francia kormány álláspontja a megtorlások kérdésében. Az olasz nagykövet hangzottatta Flandin külügyminiszternek, hogy abban az esetben is, ha Franciaország esetleges lépéseket tenne a 18-as bizottság keretében, ezt az olasz kormány nem tekintené barátságtalan intézkedésnek, hanem csupán annak, hogy a francia kormány alkalmazkodik a népszövetségi alapokmányokhoz.

A sajtó véleménye azonban az, hogy a francia delegátus határozott utasítást fog kapni arra, hogy Genfben tartózkodó magatartást tanúsítson és semmiféle kezdeményező lépést ne tegyen. Teszi ezt annál is inkább, mert Eden lord is olyan utasítást adott meg Genfben, hogy mérsékelt irányvonalat képviseljen.

Időjárás

Még sok helyen köd és eső. A hegyeken havazás, a csapadék nagyrésze záporjellegű lesz. Mérsékelt szél, a hőmérséklet a hegyeken alig változik, a síkságokon kissé emelkedik, de az éjjeli lehűlés is fokozódik.

Vasárnap indul a husvéti tombola

Sorozatos uccai rablótámadások Debrecenben

Debrecen, február 25.
Az utóbbi időben napról-napra feljelentések érkeztek a debreceni rendőrséghez, — hogy ismeretlen tettesek magános nőket és férfiakat támadnak meg, leteperik a földre, megkötözik őket, felpackelik a szájukat és kirabolják.

A rendőrség bevezette a nyomozást, de eddig még semmiféle eredményt nem ért el, sőt ellenkezőleg, tegnap éjjel megisméltódott a vakmerő rablótámadás, amelynek áldozata Fenyvessi Géza magántisztviselő volt. A

magántisztviselőt hátulról megtámadták, pokrócot dobtak a fejére s leteperve a földre egy kemény tárggyal fejbevágták, úgy hogy elalélt.

Amikor eszméletre tért, össze volt kötözve és szája fel volt peckelve. Nagysokára találtak rá, de ekkorra már a támadónak nyoma veszett. A magántisztviselő háta tározottan állítja, hogy a támadók többen voltak.

A rendőrség még erősebben nyomoz a tettesek kézrekerítésére.

Öt évi fegyházra ítélték egy gyilkost,

aki sörétes puskával lesből lőtte agyon halálos ellenségét

Vaslui, február 25.
A vaslui esküdtszék tegnap tárgyalta annak a borzalmas gyilkosságnak ügyét, — amelynek vádlottja Ungureanu Dumitru Valea Rea községbeli gazdálkodó. 1935 december 8-án Ungureanu Dumitru miután egy teljes napig leste halálos ellenségét, Rusu Iliet, észrevette, hogy az egyik fiának házába tért be. Lesbeállt a kerítés mellett s megvárta amíg kijött a házból. Akkor közvetlen közletről sörétes puskával rálőtt, —

ugy, hogy a szerencsétlen embert 16 sörét érte és néhány nap múlva kis is szenvedett.

A gyilkost letartóztatták és bíróság elé állították. Az esküdtszék bűnösnek mondogatta ki Ungureanut halált okozó súlyos testi sértésben és ennek alapján a bíróság 5 évi fegyházra ítélte Ungureanut és kötelezte 20.000 lej kártérítés megtérítésére. Az áldozat után maradt özvegye és hat gyermek.

Pogány házasságkötés Budapesten

„Táltos“ áldozta meg az ifju párt, akik „Hadur előtt esküdtek egymásnak örökküiséget

Budapest február 25.
Magyarországon van egy vallásos irányzat, amelynek az a célja, hogy visszaállítsa Magyarországon az ugynevezett turáni hitet vagyis a pogányságot a táltosokkal és vérszerződéses egyházi ünnepségekkel.

Akik vasárnap a harmas határhegy felé jártak, meglepetve tapasztalták, hogy a Harmashatárhegyre, a toronyhoz zarándok csoportok szelnek. A kérdezősködésre azt válaszolták, hogy a turáni egyistenhívők a toronynál vérszerződéses esküvőt rendeznek.

Kiderült, hogy Mózes János csepeli munkás és Juhász Ilonka munkásnő, miután vasárnap délelőtt polgári házasságot kötöttek, kijöttek a pogány magyarok Emléktoronyához, hogy ott az ősi szertartások szerint a táltosok vérszerződéssel áldják meg a fiatalpár házasságát.

Kévéssel az utolsó vendég megérkezése után megkezdődött a szertartás. A táltos, aki egy református papból lett turáni egyistenhívő kék papisapkában, lefordított ezüst félholddal és csillaggal díszített köntösben megállott a díszmagyarba öltözött ifju pár előtt. A boncok előhozták a bíborvörös turáni magyar zászlót. A „Hadur“ oltárán meggyújtották az áldozati lángot, amely körül fehér ruhába öltözött fiatal leányok lejtik a szent táncot.

Az egyház világi feje, a sálán az ősi márt mornolja és Napfóhászt küld az égre. Ezután előlép Márkus Jenő táltos, aki jelképes vételarat ajánl a vőlegény nevében a

lányért. Ezután hozzájuk lép dr. Bélváry Béla orvos táltos, aki bejelenti, hogy a lánynak a fiu törzsébe való átlépését vérszerződéssel pecsételik meg. A bejelentés nyomán operáló kést vesz elő és megnyitja úgy a fiu, mint a lány karján a vért és a kiömlő vért belecsurgatja a vörös borral telt serlegbe. A véres bort ezután a vőlegény és a menyasszony kiisszák.

Ezzel létre is jött az első turáni magyar házasság.

Edward angol király első közszereplése

Anglia uralkodója megnyitja a londoni India-kiállítást.

Lemondott a szíriai kormány

Damaszkusz, február 25.

A damaszkuszi zavargások még most sem értek véget. A munkabeszüntetés már hat hét óta tart. A szíriai kormány éppen ezért tegnap benyújtotta lemondását a kormányzónak, aki a lemondást elfogadta és az új kormány megalakításával az eddigi igazságügyminiszter bizta meg.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Bucuresti: 11,30: Hírek, Lemezek. 12,15: Sport. 12,30: Lemezek. 13,15: Hírek. 13,30: Lemezek. 14: Hírek. 17: Felolvasás. 17,15: Lemezek. 18: Hangverseny. 19,30: Üzenetek. 19,50: Theodorescu Sándor hegedű. 20,55: Dal. 21,30: Hírek. 21,45: A zene folytatása. 22,45: Hírek. 23: Vendéglői zene.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. 12,10: Nemzeti közí vizjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Dénes Vera gordonkázik, Sponerné Martia Anna énekel. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,40: Hírek. 17,10: Diáklőra. 18: Hanglemezek. 19: A rádió szalonzenekara. 19,55: Margittay Richárd dr. előadása. 20,25: Az Operaház előadásának ismertetése és 20,20: előadásának közvetítése: Az önző óriás és az infáns születésnapja. Szünetben hírek. 23,35: Időjárásjelentés. Majd cigányzene. 24,10: Olasz nyelvű előadás. 24,30: Jazz. 1,05: Hírek.

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 11,30: Hírek, Lemezek. 12,15: Sport. 12,30: Lemezek. 13,15: Hírek. 13,30: Lemezek. 14: Hírek. 16: Gyermekekre. 17: Emilian zenekar. 18: Felolvasás. 18,15: Emilian-zenekar. 19: Hírek. 19,15: Anghel Viorica énekel. 19,30: Műsorolvasás. 19,40: Lemezek. 20,15: Filharmónikus zenekar. 22,45: Hírek.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. 12,10: Nemzeti közí vizjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: A rádió szalonzenekara. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: A 2. honvédegyesred zenekara. 15,40: Hírek. 17,10: Simon Blanka előadása. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Gazdasági előadás. 18,30: Jazz. 19: Szerb Antal dr. előadása. 19,30: Cigányzene. 20,30: Varga István dr. előadása. 21: Liszt emlékhangverseny közvetítése Szegedről. 22,50: Hírek. 23,15: Gertler Endre hegedű. 23,45: Budapesti Hangverseny zenekar. 1,05: Hírek.

kis boszorkány

— Regény az életből — 9

Hogy az elhagyatott beteget, akinek minden tartozója messze volt, ő bucsúztatta minden az élettől és ő siratta el a holtát. De hát ez mind csak mende-monda. Gyerekes kitalálás hogy a „kiállhatatlan ember“-t valóságos legendakör vegye körül... Petershofban ki is nevezték az két naiv álmodozót, aki ezeket a re-

ket terjesztette. Altsen senkivel sem állt szóba. Kiet-leki magányban élt. Olvasott, fotogra-vagy görseövön át vizsgálta a termé-jelenségeit. Gyakran látták az utcán, ében fényképező gépével és egy lompos-tyával amely mogorva és kedélytelen mint a gazdája. Egyik sem törődött másikkal. Allitsen a kutyájával sem bánt, mint az emberekkel — az pedig sem mutatott több barátságot a odájá, mint az idegenek iránt.

És mégis... valami volt közöttük, meg-gyarázhatatlan valami... a vonzalom-egy neme, ami egymáshoz kapcsolta a két zord és magányos lányt.

Allitsennek nem voltak barátai Petershofban, de máshol sem. Az édesanyján ki-nem irt neki egy lélek sem. Az asztal-olvasott és csak nagyritkán szólt egy-szót szomszédjához, Holme Bernardi-nhoz. Soha sem köszönt senkinek és nem variaskodott senkivel. Egyszer reggeli-ben lehajolt és fölemelte Bernardina-ját, amely már harmadszor csuszott le földre.

— Sohasem láttam nőt, aki olyan ügyet-ül viselte volna sálját, mint ön. Ugy lá-m, fogalma sincs róla hogyan kell az eszmével bánni!

Ilyen volt a modora. Rideg, nyers. — Mindenki panaszkodott rá, mindenki talált lényében kifogásolni valót. Nevetni nem itta soha senki. Mosolyogni is csak olyan-ak, ha valamelyik asztaltársa nagyon el-akodottan beszélt közeli fölépüléséről... és micsoda mosoly volt az, milyen gunyos, mosz, bántó mosoly!..

Azután, mintha kiesett volna a szere-péből, megenyhült a mosolya, egészen meg-ízott az arca és a figyelmes szemlélő-enkor elgondolkozhatott róla, milyen is-hetett a „kiállhatatlan ember“ kedélyvi-ga azelőtt, mikor a betegség még nem ra-ódta ki a valóságos életből...

Senki sem tudta volna eldönteni: bol-g volt-e vagy boldogtalan? Csak talál-mani lehetett — akár az egyiket, akár a másikat. Betegnek látszott, nagy betegnek mindig, de állapota nem fordult rosszabbra egészségi állapotáról nem beszélt és nem értett előadást a hőmérőjéről sem. Ez pe-ig nagy dolog volt az ilyen boldogtalan-nyen, ahol a társalgást gyakran így sza-ították félbe: „Bocsánat, nagyságos asz-nyom, de most meg kell mérnem a lá-mmat! Majd néhány perc múlva folytat-ak ott, ahol elhagytuk“.

A „kiállhatatlan ember“ a szálló leg-ebb emeletén lakott. A társalgóban so-sem látták. Megjelenésében nem volt semmi feltűnő, vagy különleges. Nem volt szép, se csunya, se alacsony, se magas, se szőke, se barna. Kissé beesett mellű, so-ny, görnyedt testtartású ember volt. Ez leírás azonban ráillet majdnem minden-re Petershofban! Nem volt benne semmi titikus vonás, nem volt még az a poéti-bánat sem, amely a testi, vagy lelki-vevést olyan megindítóvá teszi. Aho-yan a szemében nem látszott különös ki-jezés, sem az arcán, ugy nem lehetett föl-dezni semmit a messzeségbe néző tekin-ten sem, ami fájdalmas részvétet ébresz-tett volna az emberekben.

(Folytatjuk.)

„ERDELYI MAGYARSÁG“

1936 február 27.

Ítélet az érmelléki református lelkészek fegyelmi ügyében

Sacueni, február 25.

Az érmelléki esperes választásból ki-folyólag tíz lelkész és több gondnok ellen — amint annak idején megírtuk — fegyel-mi eljárást indítottak. Az eljárásra delegált carei egyházmegye fegyelmi bírósága La-czák Dezső adoni lelkészt és nyolc lelkész-társát feddésre, míg Molnár József lelkész-t a gondnokokat rosszallásra ítélte s egyben

kötelezte őket az eljárási költségek megfi-zetésére, egyben azonban az állásától fel-függesztett Laczák Dezső lelkészt állásába visszahelyezte.

Az ítéletki hirdetésnél jelenlevő Laczák és Kalmár István lelkészek a határozatban megnyugodtak, a többiek 15 nap alatt az egyházkerülethez fellebezhetnek.

Tíz gyermek betegedett meg a szemétdombon talált méregtől

Vulcani, február 25.

Az állami iskolából délben hazaigyekvő gyerekek közül a második osztályos kis La-sat fiu, a piac szemétdombján egy üvegtu-bust talált, különböző színű „cukorkákkal“. Megkóstolt egy darabot belőle s mivel édes nek találta, szétszította társai között. Az egyik osztálytársa, Nica Joan 20 darabot evett a „cukorkából“, továbbá 8-10 gyer-mek kisebb mennyiséget.

A Nica gyereket szülei délután 2-3 óra

között eszméletlen állapotban be kellett szál-lítsák a helybeli kórházba. A tubus tartal-ma mérget tartalmazó santinin volt. A fi-ucska állapota súlyos, de felépülésére re-mény van. A többi gyermekek kisebbfoku mérgezési tünetei fej- és gyomorfájásban nyilvánulnak.

A nyomozást megindították, hogy ho-gyan került a santaninos tubus a piactéri szemétdombra.

Megismétlődik a Tita Cristescu ügy

Letartóztatták a gyanús körülmények közt meghalt craiovai leány szeretőjét

Craiova, február 25.

Több ízben megemlékeztünk arról a megdöbbentő tragédiáról, amelynek áldoza-ta a titokzatos körülmények között méreg által elpusztult Florica Oprescu fiatal leány akiről az első percekben az a hír terjedt el, hogy sógorával, Timotei Berceanuval élt együtt.

Mivel a boncolás megállapította, hogy nagymennyiségű méreg okozta Florica Op-rescu halálát és az nem tisztázódott, hogy a leány öngyilkos lett-e vagy pedig meg-gyilkolták, az ügyészség elrendelte a nyo-mozást, amely tegnap szenzációs fordulatot vett.

Több ízben kihallgatták Timotei Ber-ceanut, aki végül is bevallott annyit, hogy Florica Oprescu tényleg gyilkosság áldoza-ta lett és a gyilkosságot Timotei Berceanu követte el, ezért elrendelte a nyugdíjas ör-nagy letartóztatását és megindította ellene a büntető eljárás előre megfontolt szándé-kos gyilkosság miatt.

Timotei Berceanu, amikor meghallotta a letartóztatási végzést, hirtelen rosszul lett, úgy, hogy be kellett szállítani a kór-házba. A kórházi ágy mellett fegyveres ren-dőr őrizi, nehogy valami kárt tegyen magá-ban. Hír szerint ebben a szerelmi tragédiá-ban még nagy szenzációk várhatók.

Madrid ünnepli a kiszabadult baloldali vezéreket

Gonzales, a halálraítélt szocialista vezér kiszabadulása óriási örömet keltett a spa-nyol fővárosban. A tömeg óriási lelkesedéssel ünnepli vezérét.

Petrache Lupu cáfol

„Nem tüntem el a pénzzel és nem vittek az örültek házába sem“

— írja a bucarestii lapokhoz intézett nyílt levelében a maglaviti csodapásztor

Bucuresti, február 25.

Az utóbbi időben a sajtóban fantasztikusabbnál fantasztikusabb hírek jelentek meg a maglaviti csodapásztorról és arról a pénzről, amelyet a csodás napokban összegyűjtöttek. Petrache Lupu most levelet intézett a lapokhoz és egy nyilatkozat közlésére kérte fel őket. A nyilatkozat szerint Maglavitban egy bizottság van, amely kezeli a pénzt, amelyet összegyűjtöttek.

— Mindazok a hírek — írja Petrache Lupu — amelyek szerint én átmentem a Dunán és magammal vittem a pénzt, vagy eltűntem a pénzzel együtt, hogy megbolondultam és a bolondok házába vittek, nem

felelnek meg a valóságnak és csak arra céloznak, hogy a csodának erejét hatálytalanítsák. Ezeket a híreket az ősi vallás elleneségei terjesztik.

Petrache Lupu azt a hirt is cáfolja, — amely szerint a bizottságtól havi 4.000 lej kap. Hangoztatja Petrache Lupu, hogy ő és a bizottság egyetlen bani fizetést sem kap. Valamennyien egész nap dolgoznak, hogy egy a csodához méltó templomot emeljenek.

Végül kijelenti Petrache Lupu, hogy semmiféle politikát nem csinál, hanem csak Istennek akar élni és az ő templomát akarja felépíteni.

Egy boldog ország

Angliában teljesen megszűnt a gazdasági válság a házassági láz miatt

Londonból jelentik: Angliában valószínűleg házassági láz van. A háborúutáni években olyan csekély volt a házasságkötések száma, hogy sokan úgy látták: Anglia népessége és ezzel a világban elfoglalt hatalmi helyzete is komoly veszedelembe forog. De néhány év óta teljesen megváltozott a helyzet. A statisztikák évről-évre a házasságkötések számának jelentékeny szaporodását mutatják. 1926-ban 279.860 házasságot kötöttek Anglia területén. Ez a szám 1932-ben 307 ezer 184-re, 1933-ban 317.395-re és 1934-ben 386.520-ra emelkedett. Az 1935. évre vonatkozó összes adatokat még nem hozták nyilvánosságra, csak azt tudjuk, hogy az első félévben 195.922, vagyis 26.848-al több házasságot kötöttek, mint 1934. hasonló időszakában. Így 1935 minden valószínűség szerint rekordot fog felállítani körülbelül 400.000 házasságkötéssel. És minden jel arra mutat, hogy 1936 megdönti a rekordot.

A házassági láz minden társadalmi rétegre kiterjed, a proletáriátustól az arisztokráciáig. Nagyon sokszor előfordul, hogy fiatal emberek csupán a munkanélküli segélyre támaszkodva kötnek házasságot és a feleség hozományaként ugyancsak a munkanélküli segéllyel járul a közös élethez. Az új házasságok rendszerint nagyon fiatalok. Ma általában 17, 18, 19 éves korban mennek férjhez az angol lányok. A középosztály és az arisztokrácia körében szintén igen korán házasodnak. Érdekes jelenség, hogy ezekben az osztályokban majdnem teljesen megszűntek az érdekházasságok. Nem is olyan régen még „szerencsétlenségnek“ tekintette a család, ha egy gazdag fiatal polgár, vagy arisztokrata „szerelmi házasságot“ kötött. Ma már a szellemi házasság a szabály, az érdekházasság a kivétel. Érdekházasságot kötni „nem divatos“, dolog.

Természetesen mérhetetlen társadalmi és gazdasági következményekkel is jár a házasságkötések számának hirtelen emelkedése. A házasságkötésekkel együtt szaporodik a születések száma. A nemek közötti viszonyt is erősen befolyásolja az a tény, hogy egészen fiatal korban kötik a legtöbb házasságot. A gazdasági életben különösen érdekes példa az építő- és lakásberendező

ipar nagy fellendülése. Az új házasoknak lakásra van szükség, a lakásokban pedig házak kellene. Hatalmasan megnőtt a kereslet az acél, cement és egyéb építési anyagok meg a lakásberendezési tárgyak iránt. A statisztikák mutatják, hogy a házak szaporodása egyenes arányban áll a házasságkötések szaporodásával. A lakásberendezési vállalatok részvényeinek árfolyama az utolsó két évben megkétszereződött vagy megháromszorozódott.

De van a dolognak egy más érdekes oldala is. Az egyik ismert londoni válóperes bíró annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy a következő években nagyon sok dolguk lesz a válóperes bíróságoknak.

— Ha a válási statisztikát tanulmányozza az ember — mondta — megállapíthatja, hogy a házasság első évében alig fordul elő válás. A válások csak a 8-ik évben kezdenek gyakoriakká válni s a házasság tizenötödik és 20-ik éve között érik el a legnagyobb számot. Valószínű, hogy a fiatalok közötti házasságokat a szokásosnál is gyakrabban fogják felbontani.

Légyeszélybe került a meztelenek hajója

Zátonyra futott a gőzös, mert a meztelenek szekta hívói a kapitányt is leakarták vetkőztetni

Newyork, február 25.

Egész Amerika azon az eseten nevet, amely a floridai nudistákkal (a meztelen szekta híveivel) történt.

A floridai nudisták elhatározták ugyan is, hogy elköltöznék az Antillákra levő Virginia szigetre. Előbb a célból kibérelték a „Fleet Wood“ nevű hajót, hogy szállítsa őket a szigetre.

Egész a hajó elindulásáig semmi sem történt. Alighogy elhagyta a kikötőt a hajó, a nudisták rá akarták bérni a hajó kapitányát, hogy vetkőzzék ő is le, nehogy „szemérmertlenségével“ magára vonja a jelen

Amit már nem is lehet remélni, megtörtént...

10 esztendeig szenvedtem súlyos morbajjal, hiába próbálkoztam a legújabb féllebb gyógyszerekkel, nem segítettek. Minden reményemet elvesztettem a gyógyulásban, amikor felhívták figyelmemre Gastro D-re. Rendeltem egy üveggel és annak elfogyasztása után el vagyok ragadva a csodálatos eredménytől. Ugy értem, mintha ujja születtem volna, tudok aludni, nincsenek fájdalmaim. Szíveskémnek még 2 üveggel küldeni, hogy fogjam a kurát. Teljes tisztelettel Gerdos I. N. szövetségi könyvelő, Móra Slobodjud. Dambovita.

A „Gastro D“ 130 lej utánvétellel ható a vezérképviselőnél: Császár Gyógyszertára, Bucuresti, Calea Victoriei no. 124.

Maximális árak Careiben

Carei, február 25.

A város vezetősége a következő újként állapította meg: liszt a malom nagybani eladásra: 0-ás liszt 9 lej 40 bani, 4-es liszt 8, 6-os 7 lej 90 bani. A kereskedőknél kicsinyben: 0-ás liszt 9 lej 30 bani, 4-es liszt 8 lej 80 bani, 6-os liszt 8 lej 70 bani. Kenyérárak: fehér kenyér 10 lej, na kenyér 9 lej kilogrammonként. Husmarhahus 16 lej, sertéshus 20 lej. Nyuszalonna 30, füstölt szalonna 30, hajtészir 34 lej.

Dr Imas M. Róza

a cluj egyetem volt tanársegéde, gyermekorvos, bel és nőgyógyász rendeltat. Bucurestiben Sir. Nicolae Filipescu 32. sz. prin batistei. Specializáció: csecsemő- és gyermekápolási tanácsos. Quarantena kezelése (Telefon 2-44/76)

Nagy tűz egy somesmegyei községben

Ileanda Somes, február 25.

Tegnap éjjel hatalmas tűzvész pusztított Ileanda Somes községben. Eddig még nem állapított okokról és körülmények között kigyulladt Solutiu Iie gazdálkodó háza és teljesen leégett. A mentési munkálatok közben a gazdálkodó és annak fia súlyos sérüléseket szenvedtek, mert az épületbe rontottak be, hogy a butorokat megmenthessék. A falusiak nem tudták elől a tüzet és így csak arra szorítkoztak, hogy megakadályozzák a tűz továbbterjedését. A kár meghaladja a 30.000 lejt. Nem volt kárvesztés és így a kár nem térül meg.

Cigánybanda vakmerő rabló-támadása egy treiscaunemegyei községben

Huszezer lejt raboltak el a szövetségi pénztáros lakásáról

Targu Sacuesc, február 25.

A treiscauna megyei községek lakossága már hetek óta valóságos rettegésben él, mert a megyébe beszivárgott kóbor cigánybandák egyre-másra követik el vakmerő rablótámadásaikat, utonállásaikat.

Most legutóbb Cernatul községben a hajnali órákban négy felfegyverzett cigány hatolt be Bajka András kereskedő lakásába. Bajka a cernatul de susi szövetségnek a pénztárosa és valószínűleg ez készítette a cigányokat arra, hogy betörjenek a lakásba, ahol nagyobb összegű zsákmányt reméltek. A banditák revolvért szegeztek a hajnali álmukból felzavart és megrémített kereskedőre és feleségére és követelték,

hogy adják elő a pénztár kulcsát.

A halálra rémitett kereskedő szorongatott helyzetében átadta a Wertheim-szekrény kulcsát és mialatt a két cigány revolvérével állandóan sakkban tartotta a házas párt, másik két társuk kinyitotta a szekrényt, amelyből 20.000 lejt vettek magukhoz. Ezzel azonban nem elégedtek meg, hanem behatoltak a kereskedő üzletébe is, ahonnan több ezer lej értékű fűszert vittek magukkal.

Az egész rablótámadás rövid negyedóra alatt ment végbe és utána a banditák eltűntek. A csendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be a garázdálkodó rablóbanda tagjainak kézrekerítésére.

Templomgyalázó gazdákat tartóztattak le Tasnad mellett

Tasnad, február 25.

Megdöböntő esemény tartja izgalomban a Tasnadtól néhány kilométerre fekvő Mal község lakosságát. Brandusa Vasile, Sabau Craciun, Tamba Gavrilă és Tamba Joan az istentisztelet után kifelé haladtak a község templomából, amikor elhaladt előttük a lelkész. A pap megfeddte a garázdálkodásokról hirhadt négy férfit, akik erre rettentő dühbe jöttek és visszafeleseltek. — Eles szóváltás keletkezett, míg végre a többi hívők beleavatkoztak és sikerült lecsendesíteni a garázdálkodókat, akik eltávoztak.

Éjjel azonban visszatértek a templomhoz és annak ajtaját betörve, baltákkal zúzták pozdorjává az egész berendezést, sőt a szentképeket is széjjel hasogatták.

Amikor a rombolást felfedezték, természetesen azonnal a négy emberre terelődött a gyanu, akik hamarosan be is ismerték tetűket. A község feldühödött közönsége megakart lincselni a négy templomgyalázót, akiket csak a csendőrség mentett meg a tömeg dühe elől, utána beszállították őket a zalani ügyészségre.

Leszurta feleségét egy elhagyott bihormegyei gazdálkodó

Amíg a férfi munkában volt, gyermekével és a butorokkal megszökött egy osorheui asszony

Oradea, február 25.

Megdöböntő családi dráma történt a bihormegyei Lorau községben. Stock Teodor danisi gazdálkodót felesége még két évvel ezelőtt elhagyta és visszatért szüleihöz Lorau községbe. Stock nagyon busálkodott az asszony miatt és az idő múlása sem tudta vele feledtetni.

Vasárnap aztán komoly lépésre határozta el magát, ami azonban véres drámába fulladt. Stock Teodor két falujabeli, névszerint Mátyás János és Abrudán Teodor kíséretében átment Lorauba, hogy tanuk jelenlétében kérje meg feleségét, térjen vissza hozzá.

A gazda ünnepélyesen járult felesége elé és kérlelni kezdte, az asszony azonban semmi hajlandóságot nem mutatott erre. Stock mind hevesebben kérte az asszonyt, aki azonban éles szavakkal kiutasította a házból férjét. A férfi ezen rendkívül feldühödött, kirántotta bicskáját és mielőtt a megdöbönt tanuk megakadályozhatták volna, az asszony mellébe döfte.

A szerencsétlen nő sikoltva esett össze. Azonnal beszállították a helybeli kórházba, ahol azonban élet-halál között vívódik. Stock Teodort letartóztatták és behozták a helybeli ügyészségre.

Oradea, február 25.

Baruta János 31 éves osorheui nap-szamos feljelentést tett a helybeli rendőrségen, hogy felesége elhagyta. Elmondotta, hogy 4 év előtt nősült meg, de a múlt év-

ben felesége megszökött tőle és egy Tóth Mihály nevű emberrel élt együtt.

Amikor a pénzüik elfogyott, az asszony visszatért hozzá. Ő meg is bocsátott neki, mert 3 éves kisluk nevelésére volt szükség. Két nappal ezelőtt azonban, amikor hazatért, megdöbbenve látta, hogy felesége a gyermekkel együtt eltávozott és a butorokat is magával vitte.

A rendőrség bevezette a nyomozást.

Mindenki váltsa be a 30 napi szelvényét!

Helyreigazítás. Január 27-i számunkban cikket irtunk arról, hogy az oradeai rendőrség sigheteri fiatalembereket vett őrizetbe, akik mulatozásukkal vonták magukra a figyelmet. E cikkel kapcsolatban ma felkeresett bennünket Strimbei Joan, akinek neve szintén szerepelt a cikkben — annak megállapítására kért bennünket, hogy ő a mulatozásban nem vett részt és nem is volt őrizetben. Csupán annyit történt, hogy amikor a rendőrségre kísérték Mann Gábort és Covor Iliet, ő összetalálkozott velük az uccán és miután ismerte őket, tanuként ment fel a rendőrségre, hogy igazolja sigheteri illetőségüket.

A vizsgálat különben a rendőrségen kihallgatott két fiatalembert is tisztázta. A helyreigazításnak készséggel adunk helyet.

A lépcsőkön ölben kellett vinni,

most 8 tehenet feje meg!

Gazda felesége — és nem tudott a lábain megállni, ami miatt nem végezhetette dolgát — rendkívül kellemetlen helyzet ugva maga, mint a férje számára. Mindennek az oka a reuma volt, amely teljesen tehetetlenné tette. Az alanti levélben leírja, mit tett, hogy meggyógyuljon:

„Rendszeresen szedek Kruschen sós reumám ellen. Egy időben olyan rosszul éreztem magam, hogy nem tudtam a lábaimon megállni. Férjemnek kellett ölbe vennie, ha egy lépcsőn le akartam menni. Egy hölgy irt nekem és azt ajánlotta, hogy Kruschen sós szedjek és elhatároztam, hogy egy kísérletet teszek. Most már önállóan tudok a lépcsőkön fel és lejárni. El tudok menni az istállóig és megfejek 8 tehenet. Ma egy új üveg Kruschen sós vásároltam és férjem azt mondja, hogy a legolcsóbb orvosság, amelyet valaha is vásárolt. 67 éves vagyok és igen jól érzem magam“. P. B. M.

A reumatikus fájdalmakat a húgysav okozza, amely túlságosan nagy mennyiségben halmozódott fel a szervezetben. A Sels Kruschen két alkotórésze az a tulajdonsága, hogy feloldja a húgysav kristályokat. E sós más alkotórészei segítik a szervezetet, hogy e feloldott kristályokat a természetes úton kiválassza.

Sels Kruschen az ország minden gyógyszerárán és drogériájában kapható. Nagy üveg ára 95, kis üveg ára 60 lej.

E héten adjuk ki a tombolajegyeket!

Nem küldött a pápa békekövetet a négushoz

Róma, február 25.

Vatikáni körökben cáfolják azt a hírt, hogy a pápa külön körlevelet küldene a négushoz, aki békeajánlatot közvetítene.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorfégés, csatlakoztatás, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „**Ferenc József**“ keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a **Ferenc József** víz használata folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

Kicsérélték a londoni magyar követet

Budapest, február 25.

Horthy Miklós magyar kormányzó Gömbös Gyula miniszterelnök előterjesztésére gróf Széchenyi László londoni magyar követet állásától felmentette és helyébe Masisevics Szilárd, meghatalmazott minisztert és rendkívüli követet nevezte ki.

Hitler beszéde a párt jubileumán

München, február 25.

Tegnap ünnepelték a nemzeti szocialista párt megalakításának jubileumát. A párt 1920 február 24-én alakult meg. Az évforduló ünnepségein megjelent a nemzeti szocialista párt 2000 öreg harcosa is. Az ünnepélyen Hitler kancellár beszédet mondott és ismertette a nemzeti szocialista párt történetét, majd a legutóbbi 3 év tevékenységét ismertette. Kiemelte a nemzeti szocializmus nevelő munkáját és azt, hogy a nép bár súlyos terheket kellett elviseljen, mégis megértéssel fogadta a nemzeti szocializmust.

Hitler szerint ennek az eredménye az, hogy Németországban a nép és vezetői között nincsenek ellentétek.

5. oldal „ERDELYI MAGYARSÁG”

1936 február 27.

Február 28-án dől el az ausztráliai Weiszberger örökség sorsa

Milliárdok helyett ~ 14 ezer font

Az ausztráliai Weiszberger-féle örökség amely már évek óta zavarja meg Erdély csaknem minden Weiszbergerének álmát — a megvalósulás útjára lépett. Budapesti jelentés közli ugyanis, hogy a sidney-i „Curator Dintestate Attestate” — amely valamilyen gyámügyi hivatalnak felel meg, hivatalosan közölte, hogy az örökség összege 4940 font készpénz és 10 ezer font értékű ingatlan.

tehát nem milliárdok, hanem a legjobb esetben 10—12 millió lei.

Erre a „bagatell” összegre is természetesen rengeteg reflektáns van. Tudvalevőleg az örökséget két Weiszberger család harcol: az oradeai ág és a balassagyarmati ág. Hogy az örökség melyik ágat illeti meg, ebben a kérdésben a budapesti kir. járásbírósa dönt, amely február hó 28-ra már ki is tűzte a tárgyalást.

A tárgyaláson a balassagyarmati Weiszbergereket Hegyi Gyula ügyvéd, az oradeaiakat pedig dr. Weinberger László oradeai ügyvéd képviseli.

Egy craiovai fiatalember megszöktetett egy 15 éves budapesti leányt

Budapestről jelentik: Még el sem ültek a dr. Sarga Ferenc által megszöktetett Daró Magda urilány ügye körüli hullámok, — máris újabb titokzatos leányrablás foglalkoztatja a rendőrséget. Megjelent ugyanis a budapesti főkapitányságon kedd délelőtt özv. Kotirla Józsefné és bejelentette, hogy 15 éves nevelt leánya Cipencenik Ágnes, a ki kereskedelmi iskolai növendék volt, hetfőn eltűnt lakásáról. A kisleányt édesanyja mindjárt születése után adta át özv. Kotirla Józsefnének, aki azóta semmit sem hallott róla. Hétfő este az asszony levelet kapott, amelyben ez állott:

— Ne keresse Ágnest, mert ő, önként, szabad elhatározásából jött velem. Lökősháza állomáson keresztül Romániába, Cra-

iova városába utaztunk. Gheorghe Pop, Craiova.

Özv. Kotirláné elmondotta, hogy sem ő, sem leánya nem ismertek semmiféle Pop nevű fiatalembert.

Az iskolában a leány társnői azonban elmondották, hogy Cipencenik Ágnest többször látták egy fiatalember társaságában.

A rendőrségnek az a feltevése, hogy itt nem szerelmi háttérű leányzöktetésről van szó, hanem valószínűleg a leány édesanyja — aki Craiovában lakik, raboltatta el gyermekét.

A budapesti főkapitányság mindenesetre széleskörű nyomozást vezetett be és rádiókörözést adtak le az összes vidéki és határrendőrségekre a szökevények feltartóztatására.

Detektívek a belgrádi parlament gyorsírói asztalánál

Sorozatos botrányok után az ellenzék kivonult az ülésekről — Letartóztatták a kivégzett Radics Ivan leányát

Belgrádból jelentik: A belgrádi képviselőházban ismét tumultuozus jelenetek játszódtak le. Mint ismeretes, a belgrádi képviselőházat az ellenzéki sorozatos botrányok miatt elnapolták. A tegnapi első ülésen Lazarevics — maga is ellenzéki képviselő — olvasta fel a mult ülés jegyzőkönyvét. A felolvasást az ellenzék állandó közbeszólásokkal zavarta.

— Hamisítvány — kiáltották Lazarevics felé.

— A jegyzőkönyvet nem én irtam, hanem a képviselőház közigazgatási igazgatója állította össze — válaszolta Lazarevics.

A továbbiak során Milanovics Bratislav magából kikelt kiáltozni kezdett:

— A gyorsírók asztalánál detektívek ülnek, zsebükben revolver van!

Bratislav a gyorsírók asztalához akart rohanni, hogy az ott ülőket igazoltassa. — Az elnök ezt nem engedte meg, mire a képviselők irtózatossá zajba kezdtek, úgy hogy az ülést fel kellett függeszteni.

Az ülés újbóli megnyitása után Breszka Mikola ellenzéki képviselő állt fel és bejelentette, hogy a jegyzőkönyv meghamisítása miatt az ellenzék nem hajlandó a parlament ülésein továbbra is résztvevni. Erre az összes ellenzéki képviselők kivonultak az ülésteremből.

Belgrádból jelentik: A zágrábi Nemzeti Színházban vasárnap egy történelmi drámát mutattak be, amely egy horvát nem-

zeti vezér kivégzéséről szolt. Az előadás megkezdése előtt Kreftics író felesége, az 1924-ben kivégzett Radics Iván horvát politikus leánya a függöny elé lépett és rövid beszédet mondott, amelyben élesen támadta Korosec belügyminisztert, aki édesapja kivégzése idején is belügyminiszter volt. A színházban jelenlévő rendőrsztek le akarták tartóztatni az író feleségét, aki azonban a közönség közé menekült. A közönség szembeszállott a rendőrsztekkel és az asszonyt kimenekítették az uccára.

Hétfőn este mégis sikerült a rendőrségnek őrizetbe venni Radics leányát és a rendőrbírósa a belügyminiszter megsértése miatt 8 napi elzárásra ítélte.

Skarlát miatt bezárták a leányliceumot

A tisztifőorvosi hivatal rendeletére három napra bezárták az Oltea Doamna leánygimnáziumot, mert az iskolában több skarlátmegbetegedés fordult elő. Az iskolai tantermeket a háromnapos kényszerzsunet alatt dezinficiálták.

— Bucarestben már fizetik a nyugdíjakat. Bucarestből jelentik: A pénzügyminiszterium tegnap elrendelte hogy Bucarestben máától kezdve fizessék ki a katonai és polgári nyugdíjasokat. Így remény van arra, hogy a közeli napokban az ország többi városaiban is ki fogják fizetni a nyugdíjakat.

— Szakszervezetek nagygyűlése. Az oradeai szociáldemokrata szakszervezetek vezetőségei és tagjai február 26-án szerdán este 6 órakor a Tache Ionescu uccai Munkásokonban nagygyűlést tartanak, melynek napirendje: 1. A betegsegélyző pénztár új székházának építése. 2. Hogyan értelmezi a munkaügyi alinspektor a munkatörvényeket. Tekintve, hogy fontos határozatot kell hozni, minden vezetőségi és szervezeti tag ott legyen.

Mozgósínházak műsora

Apolló: Az élet útja.

Forum: Pompei utolsó napjai.

Heyman: Baskirtseff Mária.

Omnia: Broadway Melody 1936.

APRÓHIRDETESEK

POSIA

Szany Erzsébet és Kovács Geza jegyesek. Oradea. 4469

20 éves szőke, csinosnak mondott keresztény urileány keresi jobb ember ismerettségét házasság céljából. Levelet „Vagyonom nincs” jelgére a Magyarság kiadójába kérek.

„Magános” „Oradea” és „Ilyet keresek” jelgére levél van a kiadóban.

ÁLLÁS

Keresünk Turda város és környéke részére laphizományost. Ajánlatokat az oradeai kiadóhivatalba vagy pedig a „Modern” könyvkereskedésbe Turda kerünk beadni. Felvilágosítások ugyanott nyerhetők.

Fiatal ügyes nő, ki már hasonló nőiségben volt — kifutói állást keres. Címét a kiadóba kér. 4458

Jól főző zsidónőt felvesz Friedmanné. Parcul Eminescu 34.

Csomagolásban szakképzett, garancia-képes fiatal kereskedő alkalmazást nyerhet. Címét adja le a kiadóban. 4466

Kifutó leány felvétetik Sternbergnél, Reg. Ferdinand 13. 4468

Kifutó fiukat azonnalra felveszek. Str. Simeon Barnutiu 4. Dancea kenyérüzlet. 4469

VÉTEL-ELADÁS

250 hektoliter fajbor kicsinyben és nagyban eladó. Misca Napholcz. 4460

Varrógépet házi használatra megvételre keresek. Címét árajánlattal a kiadóhivatalba. 4249

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Címét a kiadóhivatalban.

KÜLÖNFÉLE

Betegsegélyző könyvecske Tripa Joan névre elveszett. Megtalálót kérem adja be Str. Gheorghe Sinca 3 szám alá. 4461

LAKÁS

Gyermektelen házaspár keres május 1-re központban szobás, konyhás, esetleg fürdőszobás lakást. Címét árral a kiadóba kér. 4440

Keresek külön bejáratu garcon-lakást kapu alatti bejáratl. Címét a kiadóba.

Kiadó májusra Str. Episcopul Radu 5. sz. házban (Itélőtábiához közel) 2 szobás csinos lakás, toilette, vízvezeték bent. Értekezni dr. Lőrincz ügyvédnél Bul. Reg. Ferdinand 13. 302

PASZTOR-NYOMDA ORADEA

Telefon: 380.

6

oldal.

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1938 február 27.